
GEMEENTE DRONTEN

**WIJZIGINGSPLAN RANDMEERZONE –
RUSTGEBIED MHEENLANDEN (8060.01)**

Status: Ontwerp
Datum: 7 januari 2014

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

BLZ

1. INLEIDING	1
1. 1. Aanleiding	1
1. 2. Plangebied	1
1. 3. Vigerend bestemmingsplan	2
2. HET RUSTGEBIED MHEENLANDEN	3
2. 1. Motivering	3
2. 2. Inrichtingsmaatregelen	4
2. 3. Handhaving	5
3. OMGEVINGSASPECTEN	6
3. 1. MER Waterfront Harderwijk	6
3. 2. Archeologie	6
3. 3. Ecologie	7
3. 4. Waterparagraaf	9
4. JURIDISCHE TOELICHTING	12
5. UITVOERBAARHEID	13
5. 1. Algemeen	13
5. 2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	13
5. 3. Grondexploitatie	13
5. 4. Economische uitvoerbaarheid	13

BIJLAGEN

Bijlage 1	Ecologisch onderzoek
Bijlage 2	Overlegreactie

1. INLEIDING

1. 1. Aanleiding

In het bestemmingsplan Randmeerzone (8060) van de gemeente Dronten is binnen de bestemming "Water - Meren" (artikel 27) een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. De gronden ter plaatse van de aanduiding 'wro-zone - wijzigingsgebied' kunnen gewijzigd worden om een rustgebied voor watervogels te kunnen inrichten. Met dit wijzigingsplan 'Rustgebied Mheenlanden' wordt toepassing gegeven aan de wijzigingsbevoegdheid.

1. 2. Plangebied

Het plangebied van dit wijzigingsplan valt exact samen met het gebied dat op de verbeelding (plankaart) van het bestemmingsplan Randmeerzone (8060) is aangegeven als 'wro-zone - wijzigingsgebied'. Het desbetreffende gebied is in figuur 1 met een rode lijn aangegeven.

Figuur 1. De ligging van het plangebied (rode lijn) en gemeentegrens (blauwe lijn)

Het plangebied is gelegen in het Veluwemeer, nabij de zuidoostelijke oever. Het is een gebied met een geringe waterdiepte, gelegen buiten de vaargeul, en funktioneert nu al als rust- en foerageergebied voor watervogels. Er is, voornamelijk in de zomermaanden, beperkt recreatief gebruik, met name van kleine boten vanuit het nabijgelegen haventje in de Mheenlanden.

De zuidoostelijke begrenzing van het plangebied wordt gevormd door de gemeentegrens tussen Dronten en Harderwijk. De smalle strook water tussen het plangebied en de oever maakt deel uit van de gemeente Harderwijk en is in het geldende bestemmingsplan "Waterfront-Noord" bestemd als 'Water en natuur'. Het daaraan grenzende oevergebied ('de Mheenlanden') is een weidegebied. In het bestemmingsplan "Waterfront-Noord" van de gemeente Harderwijk zijn de gronden bestemd voor 'Waterberging en natuurontwikkeling'.

1. 3. Vigerend bestemmingsplan

Het plangebied is gelegen in het bestemmingsplan Randmeerzone (8060) (vastgesteld 24 november 2011). In dit bestemmingsplan is binnen de bestemming "Water - Meren" een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, waarmee de gronden binnen de aanduiding 'wro-zone - wijzigingsgebied' gewijzigd kunnen worden. Met de bevoegdheid kan een rustgebied voor watervogels ingericht worden, inclusief bijbehorende inrichtingsmaatregelen, zodanig dat dagrecreatie gedurende de periode van 1 september tot 1 april niet is toegestaan.

In de regels van het bestemmingsplan is bepaald dat van deze wijzigingsbevoegdheid slechts gebruik zal worden gemaakt, indien:

- toegangsbeperking via artikel 20 Natuurbeschermingswet 1998 niet of niet tijdig realiseerbaar is;
- is voorzien in een adequate wijze van handhaving.

2. HET RUSTGEBIED MHEENLANDEN

2. 1. Motivering

De gemeente Harderwijk ontwikkelt het project Waterfront; een veelomvattend project dat een aantal stedelijke knelpunten oplost en daarmee belangrijk is voor het goed functioneren van de stad Harderwijk in de toekomst. Onderdeel van het project Waterfront is de realisatie van een tweetal rustgebieden voor watervogels. In figuur 2 zijn deze twee gebieden weergegeven.

Figuur 2. De ligging van de twee rustgebieden voor vogels

Deze zijn nodig om te voorkomen dat uitvoering van het project Waterfront negatieve effecten veroorzaakt op de beschermde natuurwaarden in het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren. De passende beoordeling die voor het project Waterfront is opgesteld wijst dat uit. De rustgebieden komen ter weerszijden van de Knardijk en op geruime afstand daarvan. Ze grenzen direct aan de Harderwijker oever. Het aanwijzen als 'rustgebied' houdt in dat ter plaatse een toegangsbeperkende maatregel wordt opgelegd. Gedurende de winterperiode van 1 september tot 1 april mogen deze gebieden niet worden ingevaren door recreatief vaarverkeer. Op die wijze wordt ervoor gezorgd dat vogels ook bij grote drukte kunnen uitwijken naar rustige gebieden.

Het noordelijke rustgebied (Mheenlanden) bevindt zich grotendeels op het grondgebied van de gemeente Dronten. Dit betekent dat de bevoegdheid om het rustgebied in te stellen primair bij het gemeentebestuur van Dronten ligt. De gemeente Harderwijk heeft het gemeentebestuur van Dronten schriftelijk verzocht

om daaraan haar medewerking te verlenen. De gemeente Harderwijk heeft in haar verzoek aangegeven dat zij de rustgebieden in eerste instantie tracht te realiseren via het instrument van artikel 20 Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw). Dit artikel biedt het bevoegd gezag, in dit geval het ministerie van EL&I, de mogelijkheid om de toegang tot een Natura 2000-gebied, of delen daarvan, te beperken voor zover dit noodzakelijk is voor de bescherming van natuurwaarden. Een dergelijk besluit heeft het ministerie al genomen voor het smalle deel van het Veluwemeer tussen Elburg en Polsmaten.

De gemeente Harderwijk heeft al in 2011 een verzoek tot toepassing van artikel 20 Nbw voor de beide rustgebieden ingediend bij het ministerie van EL&I. In het najaar van 2012 heeft het ministerie nog geen uitsluitsel gegeven over inwilliging van het verzoek. Weliswaar wordt een positief besluit verwacht, maar om de uitvoering van verschillende onderdelen van het project Waterfront in 2013 tijdig ter hand te kunnen nemen, kan een definitief oordeel van het ministerie van EL&I niet worden afgewacht. Om tijdig met de realisering van de rustgebieden te kunnen starten is het noodzakelijk om de aanwijzing van de rustgebieden op korte termijn te formaliseren. Daartoe wordt gebruik gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid die in het bestemmingsplan Randmeerzone is opgenomen.

Ook als tijdens de vaststellingsprocedure van dit wijzigingsplan alsnog zou blijken dat het ministerie het verzoek van de gemeente wel zal honoreren, zal dit wijzigingsplan worden vastgesteld. Daarmee is het rustgebied ook in juridisch-planologische zin aan te merken als een rustgebied voor watervogels.

2. 2. Inrichtingsmaatregelen

Door vaststelling van dit wijzigingsplan wordt het plangebied in planologische zin aangemerkt als een rustgebied voor watervogels. In dit gebied is dagrecreatie gedurende de periode van 1 september tot 1 april niet toegestaan. Om de rust in het gebied gedurende de winterperiode veilig te stellen worden de nodige inrichtingsmaatregelen getroffen. Het is de bedoeling dat het gebied in fysieke zin wordt afgeschermd door een combinatie van strekdammen en een palissade (een rij palen op een onderlinge afstand van 5 à 10 meter). Deze maatregelen worden getroffen om het invaren van het gebied tegen te gaan, daarnaast zorgen de strekdammen voor beschutting van rustende vogels tegen de wind.

Het inrichtingsplan voor het rustgebied is opgesteld in nauw overleg met een begeleidingsgroep waarin diverse belanghebbenden en instanties zijn betrokken. Dit zijn de provincies Flevoland en Gelderland, de gemeenten Dronten en Harderwijk, het ministerie van EL&I, Rijkswaterstaat, de Vereniging Natuurmonumenten, het projectbureau IIVR, de Gezamenlijke Natuurbeschermingswerkgroep van KNNV/VBW en het Koninklijk Nederlands Watersportverbond.

Realisering en beheer vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de gemeente Harderwijk; mogelijk gaat de Vereniging Natuurmonumenten zorg dragen voor het feitelijke beheer van het rustgebied.

2. 3. Handhaving

In aanvulling op de fysieke inrichtingsmaatregelen, die onder meer dienen om het invaren van het gebied tegen te gaan, is voorzien in handhaving door surveillance over water, ten minste eenmaal per week. De handhaving vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de gemeente Harderwijk, maar zal worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek, zoals dat thans in het gehele gebied van IJsselmeer en Randmeren al het geval is.

Voordat dit wijzigingsplan wordt vastgesteld, zullen de gemeenten Dronten en Harderwijk een overeenkomst sluiten waarin wordt vastgelegd dat de gemeente Harderwijk de verantwoordelijkheid voor de handhaving en het beheer van het rustgebied en de daarmee gemoeide kosten op zich neemt.

3. OMGEVINGSASPECTEN

Bij realisatie van nieuwe ontwikkelingen dient, met het oog op de uitvoerbaarheid van het plan, te worden onderzocht of in de toekomst sprake is van een goede omgevings situatie. Daarbij wordt getoetst aan de sectorale wet- en regelgeving op het gebied van milieu, ecologie, archeologie en water.

3. 1. MER Waterfront Harderwijk

Het geprojecteerde rustgebied Mheenlanden vormt een onderdeel van de realisering van het project Waterfront Harderwijk. De gemeente Harderwijk heeft voor het volledige project Waterfront Harderwijk, met inbegrip van de voorgenomen aanleg van het rustgebied Mheenlanden, een milieueffectrapport (MER) opgesteld (*Milieueffectrapport Waterfront Harderwijk, Tauw bv, 12 januari 2010*). Dit MER wijst uit dat de aanleg van dit rustgebied geen gevolgen heeft voor milieuaspecten, anders dan ecologische aspecten. Het wijzigingsplan heeft daarmee geen gevolgen voor het merendeel van de omgevingsaspecten die normaliter in een ruimtelijk plan aan de orde komen, zoals geluidhinder, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Op deze aspecten wordt daarom in dit hoofdstuk niet nader ingegaan.

Omdat het plangebied in het bestemmingsplan Randmeerzone mede bestemd is voor 'Waarde - Archeologie 5' (dubbelbestemming) wordt in de volgende paragraaf wel kort ingegaan op het aspect archeologie. Ook wordt, in paragraaf 3.3, ingegaan op de ecologische aspecten van de aanleg van het rustgebied.

3. 2. Archeologie

Het plangebied van dit wijzigingsplan is in het bestemmingsplan Randmeerzone primair bestemd als 'Water - Meren'. Daarnaast heeft het plangebied de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 5'. In de toelichting van het bestemmingsplan is in paragraaf 4.4 uitvoerig ingegaan op het aspect archeologie. Voor dit gebied geldt dat bij ingrepen met een oppervlakte vanaf 1,7 hectare archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd. Het archeologisch onderzoek in deze zone zal zich vooral richten op scheepswrakken en vereist de inzet van andere onderzoekstechnieken dan op het land. Daarom is dit als een aparte categorie op de Archeologische beleidskaart en in het bestemmingsplan opgenomen. Overigens speelt de diepte van de bodemingreep ook nog een rol. De planregels voor de beleids categorieën 3 t/m 5 zijn gebaseerd op twee criteria: oppervlakte plangebied en diepte bodemingreep. Blijft de oppervlakte binnen het criterium, dan is nader onderzoek niet noodzakelijk.

De oppervlakte van het rustgebied Mheenlanden is weliswaar veel groter dan 1,7 hectare, maar de oppervlakte van de ingrepen die daarvoor worden getroffen (aanleg strekdam en plaatsing palissade, zie paragraaf 2.2) bedraagt minder dan 1,7 hectare. Nader archeologisch onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

3. 3. Ecologie

Het rustgebied Mheenlanden ligt binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied 'Veluwerandmeren'. Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is een dergelijke ingreep alleen toelaatbaar als negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten en als de natuurlijke kenmerken van deze gebieden niet worden aangetast.

Om inzicht te krijgen in de ecologische effecten van de realisering van het project Waterfront Harderwijk is in 2009, als een onderdeel van het Milieueffectrapport, een passende beoordeling opgesteld voor het totale project, dus met inbegrip van voorgenomen aanleg van dit rustgebied (*het rapport 'Project Waterfront Harderwijk en de effecten op beschermde natuurgebieden, Passende Beoordeling Natuurbeschermingswet 1998', bureau Waardenburg bv, 12 januari 2010*).

In deze passende beoordeling is over het rustgebied Mheenlanden onder meer vermeld:

“Het realiseren van een rustgebied ten noorden van Lorenhaven maakt onderdeel uit van het project Waterfront. Door het instellen en handhaven van een rustgebied in het Veluwemeer worden uitwijkmogelijkheden gerealiseerd voor veel watervogels, waarmee effecten van de toename aan vaarbewegingen, als gevolg van de toename aan ligplaatsen in het gebied Waterstad, beperkt kunnen worden. Het rustgebied heeft een grootte van ± 50 ha en wordt in de periode tussen 1 september en 1 april gevrijwaard van betreding en vaarbewegingen. Om de ecologische functie van Rustgebied Noord te behouden, moet het gebied in open verbinding staan met het Veluwemeer om aan de hydrologische randvoorwaarden te kunnen voldoen voor de aanwezigheid van ondermeer kranwierden en fonteinkruiden als voedsel voor herbivore watervogels (o.a. kleine zwaan en krooneend). Anderzijds moeten vaartuigen effectief geweerd worden uit het gebied om de rust voor watervogels te kunnen waarborgen. Hierdoor dient op opvallende manier duidelijk gemaakt te worden dat betreding van het rustgebied niet is toegestaan. Om dit te bereiken dient er een boeienlijn of bebording op de grens aan de waterzijde aangebracht te worden.

Het gebied heeft een relatief grote randlengte grenzend aan een rustige en grotendeels begroeide oever. Op deze wijze wordt gewaarborgd dat potentiële verstoring van de landzijde tot een minimum beperkt wordt. Watervogels die elders in de randmeren tijdelijk verstoord worden als gevolg van vaarbewegingen en andere verstoringen kunnen op deze wijze gebruik maken van een gebied waar ze ongestoord kunnen rusten en foerageren.”

De passende beoordeling leidt tot de volgende conclusie:

De onderhavige passende beoordeling, die is opgesteld met de beste ter beschikking staande kennis en informatie, wijst uit dat het project Waterfront Harderwijk, zowel afzonderlijk als in combinatie met andere pro-

jecten, ten opzichte van de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Veluwerandmeren en Veluwe geen significant negatieve gevolgen heeft en evenmin een aantasting oplevert van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden.

Na de Passende beoordeling zijn nog diverse aanvullende ecologische studies uitgevoerd.

Ter voorbereiding van een verzoek aan het ministerie van EL&I om de beide rustgebieden aan te wijzen (het project Waterfront omvat twee rustgebieden) met toepassing van artikel 20 van de Natuurbeschermingswet 1998, is een onderzoek uitgevoerd naar de invloed van de aanleg van deze rustgebieden op het ecosysteem Veluwerandmeren (het rapport '*De betekenis van de rustgebieden bij Harderwijk voor de intrinsieke natuurwaarden van de Veluwerandmeren; Ecologische beoordeling in het kader van Artikel 20 van de Natuurbeschermingswet 1998, Bureau Waardenburg 6 januari 2011*'). Dit rapport komt tot de volgende conclusie ten aanzien van het rustgebied Noord (= rustgebied Mheenlanden):

De locatie voor rustgebied Noord heeft in de huidige situatie met name een meerwaarde voor de Habitatrichtlijnsoorten kleine modderkruiper en rivierdonderpad en voor de Vogelrichtlijnsoorten aalscholver, brilduiker, kuifeend en meerkoet. De aanwezige aantallen vogels hebben, op basis van de omvang van het telgebied, betrekking op een relatief groot deel van de gestelde aantallen van de instandhoudingsdoelen.

Op basis van de trends van watervogels is met name de soort brilduiker van belang, aangezien voor deze soort de trendontwikkeling onduidelijk is en de aantallen zich in bepaalde seizoenen onder het instandhoudingsdoel bevinden.

Het instellen van rustgebied Noord zal van positieve invloed zijn op voornamelijk niet-broedvogelsoorten en mogelijk de rivierdonderpad. De fysieke inrichtingsmaatregelen maken het gebied enigszins kleinschaliger en hiermee wordt tevens de windluwte bevorderd. Hierdoor heeft de instelling van het rustgebied waarschijnlijk gunstige effecten op de intensiteit van het gebiedsgebruik door soorten en aantallen vogels die in de huidige situatie reeds van het gebied gebruik maken om te rusten. Bovendien zal naar verwachting de aantrekkingskracht van het gebied toenemen voor soorten die in de huidige situatie weinig tot geen gebruik maken van het gebied (ondermeer krakeend, krooneend, kuifeend en tafeleend).

Ook is onderzocht wat de ecologische effecten zijn van het treffen van inrichtingsmaatregelen ter begrenzing van het rustgebied, met name het aanbrengen van strekdammen. Ecologisch adviesbureau Altenburg & Wymenga heeft het effect van verlenging van strekdammen op het ecologisch functioneren van rustgebieden voor watervogels bij Harderwijk onderzocht. Het onderzoek is gericht naar effecten op waterplanten, op leefomstandigheden voor watervogels, en op waterrietzones. De instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied 'Veluwerandmeren' hebben geen betrekking op waterrietzones.

De uitkomsten van dit onderzoek zijn neergelegd het rapport 'Rustgebieden Waterfront Harderwijk, Ontwerp en ecologische aspecten, A&W rapport 1887, 26 februari 2013'.

In dit rapport wordt (in paragraaf 4.5) onder meer het volgende geconcludeerd:

- het risico op een negatief effect van de strekdammen op waterplanten is te verwaarlozen;
- referenties voor watervogelrustgebieden maken duidelijk dat de aanleg van strekdammen wenselijk is, omdat de periode met gunstige omstandigheden voor watervogels wat betreft windklimaat substantieel vergroot kan worden. De indicatieve ondergrens voor de totale lengte van strekdammen met begroeiing in een rustgebied is 250 - 500 m, indien de strekdammen kaal zijn wellicht 0,5 - 1 km;
- naarmate de strekdammen langer zijn worden de risico's voor negatieve effecten op waterrietzones in de oever groter. In de luwte achter de dammen kan de breedte en kwaliteit van de waterrietzones aanzienlijk afnemen;
- de verzamelde gegevens wijzen erop dat strekdammen die reiken tot 30 - 50% van de lengte van rustgebieden voldoende luwte bieden. Deze bandbreedte is ecologisch gezien optimaal, rekening houdend met negatieve effecten op rietoevers.

De bovengenoemde rapporten zijn als bijlagen bij dit wijzigingsplan gevoegd. Het Milieueffectrapport Waterfront Harderwijk (Tauw bv, 12 januari 2010) is vanwege de zeer grote omvang niet in dit wijzigingsplan opgenomen. Het volledige MER met alle bijlagen is via de volgende link digitaal raadpleegbaar: <http://www.waterfrontharderwijk.nl/NatuurEnMilieu/Milieueffectrapportage.htm>

3. 4. Waterparagraaf

Watertoets

Door bureau Altenburg en Wymenga is onderzocht wat de effecten op de waterkwaliteit zijn van het aanleggen van een strekdam ter begrenzing van het rustgebied. Dit is beschreven in hoofdstuk 5 ('Watertoets') van het rapport 'Rustgebieden Waterfront Harderwijk, Ontwerp en ecologische aspecten, A&W rapport 1887, 22 april 2013'. Dit rapport is integraal als bijlage bij dit Wijzigingsplan gevoegd. In het desbetreffende hoofdstuk 5 ('Watertoets') is de volgende beoordeling opgenomen (paragraaf 5.6):

De aanleg van strekdammen ter hoogte van rustgebied zuid in het Wolderwijd en ter hoogte van rustgebied noord in het Veluwemeer heeft een zeer klein effect als gevolg van ruimtebeslag in het waterlichaam Randmeren-oost. Het aandeel open water met leefgebied voor fytoplankton, macrofauna en vissen dat verloren gaat is kleiner dan 0,1%, zodat geen sprake is van een significant negatief effect op de kwaliteitskenmerken met betrekking tot deze soortengroepen in het waterlichaam. Een positief effect op vissen is mogelijk, omdat stortstenen oevers leefgebied vormen voor de Rivierdonderpad.

De aanleg van strekdammen vermindert de windwerking en de golfaanval op de oeverzone en kan daarmee effecten hebben op macrofyten in de oeverzone. Toepassing van gevonden relaties tussen strijklengte en breedte van de waterrietzone wijst erop dat een afname van de huidige breedte van de waterrietzones met ca. 40% mogelijk is ter hoogte van rustgebied zuid. Theoretisch zou hier een afname kunnen optreden met 0,7% van het totale areaal aan waterriet in de Randmeren-oost. Een dergelijk effect is geen significante afname van de kwaliteitskenmerken met betrekking tot macrofyten in het waterlichaam.

Indien sedimentatie achter de strekdammen optreedt, kan een effect optreden op waterplanten. Het waterplantenareaal in de beoogde rustgebieden bij Harderwijk was in de periode 2000-2009 ca. 94 ha; ten opzichte van het totale areaal in de Veluwerandmeren (5.130 ha) is het aandeel 1,4 %. Dit aandeel is relevant voor de beoordeling. Indien het areaal aan waterplanten in de rustgebieden sterk zou afnemen, is sprake van een significant negatief effect, omdat meer dan 1% van het waterplantenareaal negatief beïnvloed zou worden. Een analyse van referentiesituaties maakt duidelijk dat de aanleg van strekdammen in de voorgenomen rustgebieden waarschijnlijk geen negatief effect heeft op de groeiomstandigheden van waterplanten. Het is mogelijk dat als gevolg van het creëren van rust in de beoogde rustgebieden de begrazingsdruk toeneemt, zodat - afhankelijk van het tijdstip van kartering - een lage (interne) bedekking gevonden kan worden. Het waterplantenareaal blijft dan in stand, maar wordt eerder of intensiever begraasd. Een negatief effect van de aanleg van strekdammen in de rustgebieden op het waterplantenareaal wordt niet verwacht, zodat geen (significant) negatief effect op de kwaliteitskenmerken met betrekking tot waterplanten in het waterlichaam optreedt.

Tijdens de aanlegfase kan als gevolg van werkzaamheden bodemmateriaal opwervelen, wat tijdelijk een negatief effect uitoefent op waterplanten en macrofauna. Een te ruime verspreiding van opgewerveld bodemmateriaal moet voorkomen worden om negatieve effecten tegen te gaan. Het is daarom van belang om de best beschikbare technieken toe te passen.

Kans op algenbloei in rustzones voor watervogels in het Veluwemeer en Wolderwijd

De kans op het optreden van drijfslagen van (blauw)algen kan geschat worden op basis van de nutriëntenconcentraties (met name fosfaat), stroming en verblijftijd, en de tijd van het jaar. Blauwalgenbloei kan in de zomer optreden bij middelhoge tot hoge nutriëntenconcentraties, een relatief hoge watertemperatuur (20°C of meer), een hoge lichtintensiteit en een verblijftijd van het water van meer dan twee weken. Uit een studie naar blauwalgbloei in Nederland blijkt echter dat het voorspellen op basis van omgevingsvariabelen niet eenvoudig is: de nutriëntenconcentraties waarbij blauwalgenbloei voor kunnen komen variëren van systeem tot systeem (Burger et al 2009).

De kans op algenbloei in de Veluwerandmeren is zeer gering, omdat de nutriëntenconcentraties (met name fosfaat) relatief laag zijn. In het midden van de jaren negentig heeft een omslag plaatsgevonden van een troebel, door blauwwieren gedomineerd ecosysteem naar een helder, door ondergedoken waterplanten gedomineerd water met meer natuurlijke kenmerken (Postema et al. 2008). Incidenteel blijft algenbloei echter mogelijk, omdat dit inherent is aan van nature relatief voedselrijke watersystemen (Hosper et al. 2007). Uit een onderzoek naar de kans op algenbloei in het Drontermeer (Otte & Putter 2013) bleek dat dit alleen te verwachten is bij extreme droogte in de zomer. In dergelijke gevallen kan algenbloei kan voorkomen worden via doorspoeling van het randmeer; dit werkt echter niet voor stagnante delen. Relevant is dan ook dat in de rustgebieden geen sprake is van stagnant water. Het oppervlaktewater staat in open verbinding met het meer en de openingen tussen de strekdammen en de palissaden zorgen voor doorstroming. Deze inrichting zorgt ervoor dat de kans op algenbloei niet groter wordt dan in de huidige situatie het geval is.

Referenties

Burger, D., R. Hulsbergen, H. Los, S. Groot & B. Ibelings 2009. Voorspellingssysteem drijfvlagen van blauwalgen. Resultaten pilots 2008. STOWA-rapport 2009-14. Stowa, Utrecht.

Hosper, H, R. Portielje & E. Lammens 2007. Heldere meren in Nederland in 2015: droom of werkelijkheid? H2O 18: 31-33.

Otte, A & J. de Putter 2013. Beheerplan waterkwaliteitplan Reevediep. Tauw, Deventer.

Postema, J., R. Noordhuis, G. Butijn & E. Lammens 2008. Ecologie en waterkwaliteit Veluwerandmeren 2004-2006. IJ-rapport 2008-2, Rijkswaterstaat Dienst IJsselmeergebied, Lelystad

4. JURIDISCHE TOELICHTING

Dit wijzigingsplan betreft een aanpassing van de verbeelding (de plankaart) en enkele wijzigingen in artikel 27 van de regels van het bestemmingsplan Randmeerzone.

De verbeelding van het bestemmingsplan Randmeerzone wordt als volgt gewijzigd:

- de aanduiding 'wro-zone - wijzigingsgebied' vervalt;
- in plaats daarvan wordt hetzelfde gebied (met exact dezelfde begrenzing) voorzien van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - vogelrustgebied'.

Artikel 27 (Water - Meren) van het bestemmingsplan Randmeerzone wordt als volgt gewijzigd:

- in artikel 27.1 (de bestemmingsomschrijving) wordt toegevoegd dat ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - vogelrustgebied' een rustgebied voor watervogels mogelijk is;
- in artikel 27.2.2 sub c (bouwregels) wordt toegevoegd dat ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur – vogelrustgebied' de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten hoogste 3,00 m mag bedragen;
- in artikel 27.4 (specifieke gebruiksregels) wordt bepaald dat geen dagrecreatie is toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'speciale vorm van natuur - vogelrustgebied' in de periode van 1 september tot 1 april, met uitzondering van schaatsen en daarmee vergelijkbare activiteiten;
- artikel 27.6 (wijzigingsbevoegdheid) vervalt geheel.

Het Wijzigingsplan Rustgebied Mheenlanden gaat vergezeld van een verbeelding (plankaart).

Ter plaatse van het geprojecteerde rustgebied vervangt de verbeelding van het Wijzigingsplan de verbeelding van het 'moederplan' (= het bestemmingsplan Randmeerzone). Na onherroepelijk worden van het Wijzigingsplan maakt dit plankaartfragment als zodanig onderdeel uit van het moederplan.

Ook in de regels van het moederplan worden wijzigingen aangebracht. Voor zover de regels van het moederplan door dit Wijzigingsplan niet worden gewijzigd blijven deze onverkort van toepassing.

5. UITVOERBAARHEID

5. 1. Algemeen

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een wijzigingsplan. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

5. 2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Overeenkomst artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient vroegtijdig overleg plaats te vinden met de betrokken adviespartners en overheden. Het wijzigingsplan is daarom toegezonden aan een aantal vaste overleg- en adviesinstanties en aan belanghebbende organisaties.

Van het Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren is een reactie ontvangen. Deze overlegreactie is opgenomen in bijlage 2. Naar aanleiding van de reactie is artikel 27.4 (specifieke gebruiksregels) aangepast, in die zijn dat schaatsen in geval van ijs is uitgezonderd van het verbod op dagrecreatie in de periode van 1 september tot 1 april. Tevens is in de waterparagraaf ingegaan op de algemene problematiek.

Het wijzigingsplan doorloopt de procedure zoals vastgelegd in artikel 3.6 lid 1 sub a van de Wro. Door het voeren van de genoemde procedure, met de daarbij behorende zienswijzen-, c.q. beroepsprocedure, wordt de maatschappij betrokken bij het plan.

Het ontwerp-wijzigingsbesluit met bijbehorende stukken wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tijdens de genoemde periode kan een ieder bij het college van Burgemeester en Wethouders zienswijzen indienen omtrent het ontwerp-wijzigingsbesluit. Het college betreft de ingekomen zienswijzen bij de besluitvorming met betrekking tot de vaststelling van het wijzigingsplan.

5. 3. Grondexploitatie

In dit wijzigingsplan gaat het niet om een bouwplan zoals genoemd in het Bro. Daarom is voor dit wijzigingsplan de grondexploitatie-regeling in de Wro niet van toepassing.

5. 4. Economische uitvoerbaarheid

Ten aanzien van de economische uitvoerbaarheid wordt opgemerkt dat de gemeente Harderwijk alle kosten van de inrichting, handhaving en beheer van het rustgebied op zich neemt. Tussen de gemeente Harderwijk en de gemeente Dronten is een planschadeovereenkomst getekend. Eventuele planschade wordt door de gemeente Harderwijk betaald. In de grondexploitatie van het project Waterfront Harderwijk is voorzien in de dekking van alle genoemde kosten. Voor de gemeente Dronten zijn met deze planwijziging derhalve geen kosten gemoeid.

